

Verdens deliriumdag 12. mars 2025

INNFØRING OM DELIRIUM FOR HELSEPERSONELL

Hva er delirium?

Delirium (tidligere kalt "akutt forvirring") er en rask nedsettelse av hjernens funksjon. Det innebærer en blanding av redusert evne til å konsentrere seg, søvnighet, agitasjon, hallusinasjoner og/eller endrede oppfatninger. Delirium utvikles i løpet av timer eller dager.

Hva er årsaken til delirium?

Delirium er hovedsakelig forårsaket av akutt sykdom (perifert eller i hjernen), skader (f.eks. hoftebrudd), kirurgi, psykologisk stress (f.eks. endrede omgivelser), eller uønskede medikamentvirkninger eller abstinens.

Hvem får delirium?

Alle kan få delirium. Høy alder og demens øker sjansen for å bli delirisk betydelig.

Er delirium det samme som demens?

Delirium er forskjellig fra demens. Delirium utvikles raskt, og varer vanligvis noen få dager (20% har lenger varighet). Demens utvikles sakte (måneder) og kan stort sett ikke reverseres. Personer med delirium er oftere døsig og / eller psykotiske.

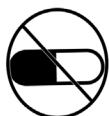
Hvis det går over, hva er da så farlig?

Selv et kortvarig tilfelle av delirium øker risikoen for dårlig utfall etter sykdom, behov for sykehjems plass og muligens demens og død. Delirium er plagsomt for pasienter med skremmende opplevelser som tanker om at de er i fengsel og i fare. Delirium er også belastende for familiemedlemmer og omsorgspersoner.

Hvor vanlig er delirium?

1 av 4 eldre sykehuspasienter får delirium.

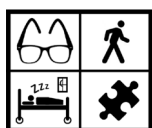
Hvordan behandles delirium?

Strakstiltak rettet mot underliggende sykdom eller justering av medisiner som kan ha utløst delirium er den viktigste behandlingen. Generelle tiltak for å gjenopprette hjernens funksjon, og spesifikke behandlinger for plager og / eller psykotiske symptomer er noen ganger nødvendig.

Hvor godt oppdages og håndteres delirium?

Delirium er fortsatt udiagnostisert i et flertall av tilfellene, som fører til at behandlingen ofte er dårlig. Dessverre kan ikke alt helsepersonell nok om delirium.

Hva kan jeg gjøre med delirium?

Gjenkjenn det og **kall det delirium**. Behandle akutte årsaker raskt. Optimaliser fysiologien. Oppdag og behandle plager. Korriger sansesvikt. Mobiliser pasienten. Sørg for rolige omgivelser. Frem naturlig søvnmønster. Kommuniser diagnosen til pasienter og deres familier. Delirium **kan delvis forebygges** ved optimalisering av fysiologi (f.eks. unngå dehydrering), orientering, rask behandling av akutt sykdom, korriger sensoriske svekkelse og fremme av naturlig søvnmønster.